

GENRER

SVENSKA

HJÄLPHÄFTE

Carmen Winding

Evalueringsspråk ("laddade ord")	s. 3
Referatmarkörer	s. 4
Bindeord	s. 5
Modalitet	s. 6
Processer (aktionsprocesser)	s. 7
Processer (sägesprocesser)	s. 8
Processer (mentala processer)	s. 9
Processer (relationella processer)	s. 10
Synonymer	s. 11
Tidsord	s. 12
Omständigheter	s. 13
Deltagare	s.14
Nominalisering	s. 15
Idiomatiska uttryck/uttryck typiska för det svenska språket	s. 16-17
Liknelser	s. 18
Metaforer	s. 19
Ordspråk	s. 20-21
Känslor	s. 22-23
Rubrik (debatter)	s. 24
Inledning (debatter)	s. 25
Argumentation (debatter)	s. 26
Avslutning (debatter)	s. 27
Syfte	s. 28
Frågeställningar	s. 29
Material och metod	s. 30

EVALUERANDE SPRÅK

Dessa ord används när man behöver "laddade" ord som avslöjar känslor och åsikter kring det som händer.

generös	slösaktig	chans	risk	problem
utmaning	uppmana	tvinga	utmärkt	usel
noggrann	petig	gigantisk	modig	pedantisk
sorgsen	perfekt	sparsam	fulländad	kämpe
terrorist	fantastisk	tråkig	hjämlös	smal
benig	en möjlighet	en ragata	fruktar	tapper
hjärte	hoppas	envis	kul	älskar
ogillar	trevlig	tjurig	bra	nyttig
spännande	tråkig	lysande	idiotisk	kaxig

REFERATMARKÖRER

Dessa ord används när man ska hänvisa till vad någon sagt eller skrivit.

anser	påstår	hävdar	menar	betonar
lyfter fram	diskuterar	tycker	berättar	meddelar
påminner	utreder	förklarar	understryker	argumenterar
berör	bevisar	drar slutsatsen	fastslår	frågar sig
föreslår	påpekar	instämmer	jämför	kritiserar
konstaterar	visar	talar om	slår fast	redogör för
resonerar	reflekterar	uppger	noterar	nämner
poängterar	lägger fram	räknar upp	utgår från	instämmer
tar upp	ställer frågan	sammanfattar	presenterar	uttrycker
tolkar	vidhåller	citerar	skriver	räknar upp

BINDEORD

Dessa ord används när man binder ihop ord, satser, meningar och stycken.

och	eller	sen	efter	men
för det första	trots att	nämligen	alltså	därför
på grund av	vilket	för	fastän	ändå
vars	dels ... dels	ju ... desto	liksom	eftersom
antingen	därför att	medan	innan	varken ... eller
för att	så att	att	både ... och	fast
så därför	på så sätt	såväl ... som	samtidigt	i stället
däremot	det vill säga	nämligen	med andra ord	särskilt

MODALITET

Dessa ord används när man ska uttrycka sannolikhet (hur stor chans/risk att något kommer att hända), om något är nödvändigt, om man önskar något, om man vill något och om något måste ske/hända).

kan

ska

bör

måste

kanske

möjligen

troligen

förmodligen

antagligen

utan tvivel

säkert

alla gånger

är tvungen att

med ganska stor
sannolikhet

sannolikt

PROCESSER (aktionsprocesser)

Dessa verb visar vad som pågår/händer i en text så att läsaren kan "se" (i sitt inre) och föreställa sig vad författaren menar.

Aktionsprocesser visar när man agerar/gör något. Du kan böja orden/verben i olika tempus/tidsformer.

gå	komma	hoppa	äta
springa	leka	ropa	sova
promenera	leta	läsa	jobba
skriva	köra	städa	öppna
kasta	stelna	dra	låsa
vika	klippa	köpa	krama
lyfta	laga	dricka	hålla
vakna	borsta	trycka	fixa

PROCESSER (sägesprocesser)

Dessa verb visar vad som pågår/händer i en text så att läsaren kan "se" (i sitt inre) och föreställa sig vad författaren menar.

Sägesprocesser är verb som visar vad man säger/uttrycker. Det är ord som kommer från munnen. Det är ord som man till exempel kan se i "pratbubblor".

viska	skrika	ropa	hojta
uttala	snacka	babbla	tjatträ
svamla	gagga	prata	samtala
säga	berätta	ytra sig	pladdra
tala	tjuta	vråla	ryta
gapa	tjoa	tjata	tjafsa

PROCESSER (mentala processer)

Dessa verb visar vad som pågår/händer i en text så att läsaren kan "se" (i sitt inre) och föreställa sig vad författaren menar.

Mentala processer visar vad som pågår i ens inre tankar t ex vad man tycker/tror/tänker (ex känslor). Orden kopplas med våra sinnen: synen, hörseln, känseln, lukten och smaken. Det är ord som man till exempel kan se i "tankebubblor".

älska	hata	gilla	avsky	tycka om
acceptera	tycka illa om	uppskatta	äcklas av	ogilla
dyrka	avguda	vara förtjust i	beundra	se upp till
vara imponerad av	vara missnöjd med	hoppas	tycka	känna
vilja	veta	önska	längta	vänta sig
tänka	underkänna	undra	se	höra
märka	inse	förstå	fatta	tolka

PROCESSER (relationella processer)

Dessa verb visar vad som pågår/händer i en text så att läsaren kan "se" (i sitt inre) och föreställa sig vad författaren menar.

Relationella processer är verb som kopplas till vem/vilka/vad som deltar (levande människor, djur och saker) i texten.

vara

(är, var, har varit, ska/kommer att vara)

ha

(har, hade, har haft, ska/kommer att ha)

finnas

(finns, fanns, har funnits, ska/kommer att finnas)

bli

(blir, blev, har blivit, ska/kommer att bli)

befinna sig

(befinner sig, befann sig, har befunnit sig, ska/kommer att befinna sig)

sitta

(sitter, satt, har suttit, ska/kommer att sitta)

existera

(existerar, har existerat, ska/kommer att existera)

leva

(lever, levde, har levt, ska/kommer att leva)

ligga

(ligger, låg, har legat, ska/kommer att ligga)

bestå av

(består av, bestod av, har bestått av, ska/kommer att bestå av)

kallas

(kallas, kallades, har kallats, ska/kommer att kallas)

bo

(bor, bodde, har bott, ska bo/kommer att bo)

SYNONYMER

Använd gärna en synonymordbok eller webbsidan www.synonymer.se när du vill variera ditt språk. Här kommer några exempel på ord som brukar upprepas:

bra <ul style="list-style-type: none"> schyst (juste, just, schysst) okej utmärkt god	dålig <ul style="list-style-type: none"> taskig usel underkänd oduglig	trevlig <ul style="list-style-type: none"> angenäml trivsaml behaglig mysig	snäll <ul style="list-style-type: none"> hygglig rar bussig godhjärtad	dum <ul style="list-style-type: none"> korkad knäpp stupid blåst	duktig <ul style="list-style-type: none"> skicklig duglig kompetent företagsam
jobba <ul style="list-style-type: none"> arbeta knega syssla med slita	plugga <ul style="list-style-type: none"> läsa studera göra läxor lära	säga <ul style="list-style-type: none"> framföra nämna ytra meddela	tycka <ul style="list-style-type: none"> anse ha en åsikt mena värdera	göra <ul style="list-style-type: none"> verkställa agera hitta på ägna sig åt	sluta <ul style="list-style-type: none"> upphöra fullborda avsluta slutföra
flicka <ul style="list-style-type: none"> tös jänta brud tjej	pojke <ul style="list-style-type: none"> kille grabb gosse snubbe	hus <ul style="list-style-type: none"> byggnad stuga bostad hem	bil <ul style="list-style-type: none"> fordon åk kärra vagn	kort <ul style="list-style-type: none"> bild foto fotografi porträtt	sak <ul style="list-style-type: none"> ting föremål grej objekt

TIDSORD

först	en gång	efter	därefter
sedan	nästa vinter	slutligen	på morgonen
direkt efter	i samma stund	förra året	till slut
då	varje dag	varannan helg	i helgen
ofta	ibland	alltid	aldrig
i morgon	nyss	strax	förr
nu	efter en stund	längre fram	senare
plötsligt	under tiden	när	just då
förra sommaren	nästa vår	på höstlovet	varje kväll

OMSTÄNDIGHETER

Dessa ord svarar på **VAR**, **MED VEM/VILKA**, **NÄR**, **HUR** och **VARFÖR**.

Det finns olika typer av omständighet till exempel tid (när), på vilket sätt (hur), orsak (varför), plats (var), i vems sällskap (med vem/vilka).

här	där	hos grannen	i huset
med en kompis	utanför staden	på många ställen	hemma hos mig
i stugan	i norra delen	snabbt	långsamt
vid tre års ålder	i början på 90-talet	med min familj	på grund av dåligt väder
år 2015	för länge sedan	på landet	med hunden
under veckan	på stranden	försiktigt	klumpigt
på balkongen	bakom garaget	i handen	i väskan
på grund av arbetslöshet	i sportaffären	på insidan	under huden

DELTAGARE

”Deltagare” är den/det/de som gör något i texten. ”Deltagare” kan vara både personer och saker (döda ting). Man känner igen ”deltagare” som substantiv och/eller pronomen. (Läs mer om ordklasser i Windings grammatikbildspel.)

”Deltagaren” (aktören) visar **vad** eller **vem/vilka** som deltar i handlingen/gör något.

hon	bordet	katten	Lena	Patrik
Törnrosa	staden	alla	bilen	hunden
klass 9C	datorn	kungen	grannen	ballongerna
de	någon	näsan	flugan	vi

Exempelmeningar med deltagaren/aktören markerad med röd färg.

Hon gick till apoteket.

Bordet är placerat i mitten av köket.

Katten kom hem med en mullvad.

Lena studerar.

Törnrosa fick sin prins.

När **flugan** surrade vid örat blev jag irriterad.

Vi behöver nog handla lite.

Någon har stulit min mobiltelefon.

NOMINALISERING

Nominalisering betyder att du med hjälp av substantiv byter ut/ersätter verb och adjektiv. Läs mer om ordklasser i Windings grammatikbilspele. Nominalisering betyder att man går från vardagsspråk/informellt till akademiskt språk/formellt språk.

Nominalisering får texten att verka proffsigare men mer lättläst. Nominalisering brukar innebära att man skriver färre ord i meningen. Här nedan ser du exempel på nominalisering i de vita fälten. Räkna orden i de gröna fälten och jämför med de vita.

Jag har planerat att städa mitt rum och läsa mina läxor.

- Städning och läxläsning står i min planering.

Jag kommer att bevisa, genom att undersöka omoderna skorstenar, att det är de som förorenar luften mest.

- Min undersökning av omoderna skorstenar bevisar att de orsakar luftföroreningar mest.

Jag kan hjälpa till genom att bidra med pengar eftersom jag vill att sällsynta djur inte ska utrotas?

- Min hjälp genom pengabidrag kan minska utrotningen av sällsynta djur.

Tänk er vad många människor som har förlorat sina liv när floden svämmat över.

- Tänk er förlusten av människoliv efter flodöversvämningen.

När jag engagerar mig på lektionerna är det lättare att lära sig mer och detta i sin tur betyder att jag får bättre resultat på mina prov.

- Mitt engagemang på lektionerna gynnar inläringen vilket i sin tur ger mig bättre provresultat.

Det kanske är så att vi lättare kan sälja våra bilar om vi annonserar mer.

- Annonsering kanske underlättar vår bilförsäljning?

Om man utbildar sig är det lättare att söka jobb i framtiden.

- Utbildning underlättar framtida jobbsök.

Det är inte okej att folk mobbar varandra på nätet.

- Nätmobbning är inte okej.

IDIOMATISKA UTTRYCK

Ett idiomatiskt uttryck är en fras/ett talesätt som är typiskt för det svenska språket. Alla språk har sin "egna" uttryck som man egentligen inte kan översätta direkt, till något annat språk, då de inte får samma betydelse. Man kan använda *SVENSK HANDORDBOK – Konstruktioner och fraseologi* eller googla på "idiomatiska uttryck" eller "lista över idiomatiska uttryck".

det är ugglor i mossen/jag anar ugglor i mossen

- det är något som inte stämmer/det verkar misstänksamt

nu ska ni få se på andra bullar

- nu ska ni få se något annat som är bättre/strängare

vi får väl använda/resa med/apostlahästarna

- vi får gå till fots/vi får använda benen

hon har vassa armbågar

- hon är gåpåig/hon är framfusig

vi är av samma skrot och korn

- vi är av samma sort/vi har mycket gemensamt

det barkar åt skogen

- det kommer att bli tokigt/det kommer att gå illa/detta kommer att sluta illa

dra dit pepparn växer

- dra åt helvete

kommer inte berget till Muhammed får Muhammed gå till berget

- om inte person A kommer till/besöker person B så får person B komma till/besöka A

du får bita i det sura äpplet

- du får göra det fast du inte vill/känner för det

den gubben går inte

- mig lurar du inte

dra alla över en kam/skära alla över en kam

- döma alla på ett och samma sätt, döma alla i grupp/i klump

varför har du alla taggarna utåt

- varför är du så arg/aggressiv/anti

IDIOMATISKA UTTRYCK

Ett idiomatiskt uttryck är en fras/ett talesätt som är typiskt för det svenska språket. Alla språk har sin "egna" uttryck som man egentligen inte kan översätta direkt, till något annat språk, då de inte får samma betydelse. Man kan använda *SVENSK HANDORDBOK – Konstruktioner och fraseologi* eller googla på "idiomatiska uttryck" eller "lista över idiomatiska uttryck".

jag får dra det tyngsta lasset

- jag får göra det mesta/jag är den som får göra det mesta av jobbet

därom tvista de lärde

- här finns det många som tycker olika/ om detta finns det många olika åsikter

en fågel har viskat/kvittrat i mitt öra

- jag har hört ett rykte/ det ryktas att .../ jag har hört att någon har sagt

här/där ligger en hund begravnen

- det är något misstänkt/det är något som inte stämmer

det var som ett slag i luften

- vilket misslyckande/det blev inget bra resultat/vilken miss

han fick blodad tand

- han blev mer intresserad/han vill mer eftersom han gillade det/detta väckte hans intresse

vi fick kalla fötter

- vi blev rädda/vi fegade

de fick sina fiskar varma

- de fick utskällning

ge betalt för gammal ost

- hämnas

gör inte en höna av en fjäder

- det är väl inget att tjafsa om/förstora inte upp problemet/gör inte något mer komplicerat

du gör henne bara en björntjänst

- du hjälper henne inte, tvärtom du gör saker och ting värre/det blir som en otjänst/misslyckad tjänst

kom igen - ta i för kung och fosterland

- kämpa/ta i allt du kan

LIKNELSER

Liknelser är korta fraser som används när man vill jämföra något. Det är som att beskriva med bildspråk/"tala i bilder". Man kan se en "bild" av vad som jämförs. Med hjälp av en liknelse kan man uttrycka att något är likt något annat. Ordet "som" finns i en liknelse.

Det kan vara svårt att översätta liknelser till andra språk.

Man kan skapa egna liknelser enligt följande mönster: ADJEKTIV/SUBSTANTIV/VERB + SOM = liknelse.

hungrig som en varg	envis som en åsna	listig som en räv	modig som ett lejon
fri som fågeln	fattig som en kyrkråtta	flitig som en myra	ha pengar som gräs
stel som en pinne	sjunka som en sten	slita som ett djur	slå ner som en bomb
sitta som en smäck	stel som en pinne	tyst som i graven	vig som ett kylskåp
skrika som en stucken gris	du är som en ros	röd som en ros	sova som en stock
darra som ett asplöv	blek som ett lik	glad som en lärka	gå som på räls
hal som en ål	komma som ett brev på posten	sitta som en smäck	sitta som på nålar

METAFORER

En metafor är ett "kodat" språk. Man "döper om" några ord på andra sätt. Metaforer ger en "bild" av vad man tänker och känner. Metaforer har ord som man inte kan tolka bokstavligt (vad orden egentligen betyder).

Metaforer är något du kan "visa" med alla sinnen: synen, hörseln, känseln, lukten och smaken.

När man läser en metafor förstår man vad den Egentligen betyder. (Metaforer har INTE ordet "som" vilket kännetecknar en liknelse.)

sitt inte där och dega	min mamma är en klippa	sluta vara ett plåster	du är en stjärna
hon är en curlingförälder	jag har fått virus i datorn	livet är en resa	vilken idéspruta du är
fånga dagen	barnbarn är livets efterrätt	det kalla kriget	när IT-bubblan sprack
snacka om fotbollsfeber	han är ett riktigt stolpskott	byn ligger vid bergets fot	vinden pratade med henne
vi måste odla relationer	vilket hundväder	helt plötsligt släppte de bomben	jag känner mig vissen
han blev eld och lågor	är det blod, svett och tårar som gäller	trafiken har skördat tusen liv	chefens ord väger tungt
jag skrattar så jag dör	är svenska skolan ett sjunkande skepp	du måste kriga mot konkurrenterna	dags att plocka fram det tunga artilleriet

ORDSPRÅK

Man kan använda ordspråk så att språket blir "rikare". Ordspråk är bra att använda om man vill uttrycka känslor, skicka med ett budskap eller lära ut något – få andra att tänka till helt enkelt. Med ordspråk kan man uttrycka sig mer försiktigt om man nu inte vill vara brutalt ärlig. T ex kan du skriva/säga "som man bäddar får man ligga" i stället för "Skyll dig själv!".

Man kan leta efter ordspråk och få dem förklarade i ordspråksböcker men man kan också googla "ordspråk" eller "lista över svenska ordspråk".

skam den som ger sig	snålheten bedrar visheten	skilj agnarna från vetet	skrattar bäst som skrattar sist
Rom byggdes inte på en dag	ropa inte hej förrän du är över bäcken	alla känner apan men apan känner ingen	allt är inte guld som glimmar
bit inte den hand som föder dig	bränt barn skyr elden	det man inte har i huvudet får man ha i benen	det är alltid mörkast före gryningen
det är inte ens fel när två träter	döm inte hunden efter pälsen	efter regn kommer solsken	det som inte dödar, härdar
den som gapar efter mycket mister ofta hela stycket	eget beröm luktar illa	bättre fly än illa fåkta	en olycka kommer sällan ensam
ett rent samvete är bästa huvudkudde	det börjar med en knappnål och slutar med en silverskål	där orden tar slut tar nävarna vid	gråt inte över spilld mjölk
bättre sent än aldrig	friskt vågat hälften vunnet	ger man någon lillfingret tar de hela handen	den som spar han har
gå inte över ån efter vatten	har man sagt A får man säga B	i nöden prövas vännen	idell solsken gör öken

ORDSPRÅK

Man kan använda ordspråk så att språket blir "rikare". Ordspråk är bra att använda om man vill uttrycka känslor, skicka med ett budskap eller lära ut något – få andra att tänka till helt enkelt. Med ordspråk kan man uttrycka sig mer försiktigt om man nu inte vill vara brutalt ärlig. T ex kan du skriva/säga "som man bäddar får man ligga" i stället för "Skyll dig själv!".

Man kan leta efter ordspråk och få dem förklarade i ordspråksböcker men man kan också googla "ordspråk" eller "lista över svenska ordspråk".

ingen rök utan eld	kasta inte pärlor åt svinen	många bäckar små gör en stor å	inget ont som inte har något gott med sig
när man talar om trollen står de i farstun	otack är världens lön	skenet bedrar	när katten är borta dansar råttorna på bordet
ju fler kockar desto sämre soppa	man kan inte både ha och äta kakan	kasta inte sten i glashus	smaken är som baken, delad
lika barn leka bäst	man lär så länge man lever	väck inte den björn som sover	i krig och kärlek är allting tillåtet
spotta inte i motvind	kärt barn har många namn	även den som går sakta kommer fram	övning ger färdighet
man får ta saken i egna händer	vill man vara fin får man lida pin	köp inte grisen i säcken	liten tuva stjälpert stort lass
sälj inte skinnets förrän björnen är skjuten	man är alltid sig själv närmast	man ska skilja på sak och person	man måste lära sig krypa innan man kan gå
man ska smida medan järnet är varmt	man måste rätta munnen efter matsäcken	man har aldrig roligare än vad man gör sig	man får vad man betalar för

KÄNSLOR

När du diskuterar problem eller är upprörd/arg/besviken/ledsen så finns det många olika sätt att uttrycka sig på. Lättast är att bara skrika/säga FAN, SKIT OCKSÅ, HELVETE, JÄVLAR men för att få andra att lyssna behövs ibland proffsigare alternativ. Uttryck dig gärna i JAG-form då det är mer ärligt/rakt. Men om du känner att det är lättare att uttrycka känslor med MAN så väljer du det alternativet.

arg

- det som gör mig upprörd är ...
- jag blir rasande när jag ...
- ... får mig att känna vrede
- nu blir jag upprörd för att ...
- jag blir ilsken när ...
- det är svårt för mig att hantera min ilska när ...
- du måste förstå min ilska när ...
- jag blev bestört för vet du vad som hände? Jo ....
- jag är bestört över ...
- jag känner mig helt bestört för ...
- det är lätt att man blir bestört när ...
- mitt hetisga humör beror på ...
- när detta händer har jag svårt att tygla mitt humör ...
- varför jag reagerade aggressivt var för att ...
- på grund av ... blev jag riktigt uppretad
- ... irriterade mig när ...

ledsen

- jag känner mig nedslagen för att ..
- när ... hände blev jag väldigt nedstämd
- jag känner mig nedstämd efter ...
- jag är så less på ... känns som att ingen lyssnar
- jag blev väldigt moloken när ...
- ... gör mig dyster
- på grund av ... bidrog jag till en dyster stämning

orolig

- orsaken till att jag är orolig är ...
- jag är orolig för ...
- ... skapar oro
- jag är lite bekymrad därför att ...
- jag är bekymrad över att ...
- jag blir hispig när ...
- ... gör mig nervös
- min nervositet beror på ...
- jag blir nervös inför ...

glad

- ... fick mig att bli på gott humör
- när ... hände blev jag uppspelt
- det kändes riktigt muntert när ...
- ... bidrog till en munter stämning
- jag är belåten med ...
- jag kände mig belåten när ...

KÄNSLOR

När du diskuterar problem eller är upprörd/arg/besviken/ledsen så finns det många olika sätt att uttrycka sig på. Lättast är att bara skrika/säga FAN, SKIT OCKSÅ, HELVETE, JÄVLAR men för att få andra att lyssna behövs ibland proffsigare alternativ. Uttryck dig gärna i JAG-form då det är mer ärligt/rakt. Men om du känner att det är lättare att uttrycka känslor med MAN så väljer du det alternativet.

besviken

- jag blev besviken över mig själv när ...
- efter ... kände jag besvikelse
- vilken besvikelse att ...
- ... fick mig att känna mig missnöjd
- känslan av otillfredsställelse kom när jag råkade ut för ...
- jag upplevde en känsla av otillfredsställelse när ...
- jag är/var illa tillfreds med att ...
- jag känner mig illa tillfreds med ...
- jag är så missbelåten med ...
- direkt efter ... blev jag missbelåten med mig själv
- jag känner en viss frustration om/när ...
- självklart känner jag en frustration när ...
- det är frustrerande när ...
- jag kan känna en sådan frustration då ...
- jag blir så här frustrerad för att ...
- jag är så frustrerad över att ...

förvirrad

- när ... hände blev jag så konfunderad ...
- man blir ju konfunderad när ...
- jag är/blev förbryllad över ...
- att jag är förvirrad beror på ...
- jag känner mig förvirrad för att ...
- jag blev perplex över/åt ...

osäker

- mycket känns ovisst speciellt när ...
- det är lite ovisst då ...
- jag känner ovisshet inför ...
- det känns otryggt att ...
- jag är något tveksam till ...
- jag känner viss tveksamhet till ...
- jag är kluven till/inför ...
- det är lätt att bli lite ambivalent när ...
- jag känner mig lite/väldigt ambivalent när det kommer till ...

förhoppningsfull

- efter ... känns det lovande
- det ser hoppfullt ut för ...
- jag är optimistisk så ... kommer nog bli bättre
- jag är förväntansfull fast ...
- nu när ... ser jag förhoppningsfullt fram emot ...
- det ser väldigt ljus ut fast/även om ...

RUBRIK (debatter)

En rubrik kan avslöja en känsla, en åsikt/en tes och/eller ett problem.

Sluta ...	Det är bra med ...	Låt ...
Våga ...	Lägg ner ...	Varför ...
Det är dags att ...	Inför ...	Förbjud ...
Slopa ...	Låt oss ...	Använd hellre ...
Vi behöver ...	Alla borde ...	Sänk ...
Höj ...	Skärp ...	Vi har inte glömt ...
Försvara ...	Hjälp ...	Rädda ...

INLEDNING

Inledningen ska presentera ett problem/en åsikt som ska locka läsaren till vidare läsning. När du ska skriva en text och vill starta en diskussion (insändare, debattartikel eller krönika) finns det olika sätt att väcka intresse redan i inledningen. Man kan utgå från sig själv – vad man själv varit med om. Det kan också vara något man sett/hört/läst som bidragit till ämnet för diskussionen.

Under 2000-talet ...

En gång när jag ...

Det ska mycket till ...

Efter att ha ...

Det började med att ...

Jag beundrar ...

Det sägs att ...

Jag har länge undrat ...

Hur kommer det sig att ...

Den senaste tiden ...

Vad beror det på att ...

Visst är det härligt med ...

Varje gång jag ...

Efter varje ... undrar jag ...

Vad händer om några år när ...

Jag har varit med om ...

Något märkligt hände ...

Det som började som ... blev ...

ARGUMENTATION

I en text där du diskuterar behöver du ha argument **FÖR** och/eller **MOT**.

FÖR

Ett argument är ...

Ett annat argument är ...

En undersökning visar att ...

I en intervju fick jag veta ...

För det första ...

För det andra ...

... presenterar siffror som visar ...

Eftersom ...

Därför ...

Jag läste i en artikel ...

... förklarade att ... vilket visar ...

... förklarade att ... därför menar jag att ...

En fördel med detta är ...

... gynnar ... därför anser ...

Det finns ytterligare en anledning att ... och det är ...

MOT

Många håller inte med om att ... men ...

Vissa tycker att ... men jag anser att ...

En del tycker att ... men enligt min åsikt ...

... påstår att ... men jag vet att ...

Många anser att ...men jag hävdar att ...

Det finns forskning som visar ...men en del forskare ...

Man kan tycka att ... men egentligen ...

Visst kan det vara så att ... men det måste vara bättre ...

Det stämmer visserligen/förvisso att ... men ...

Visst kan ... förklara ... men det finns andra sätt som lättare visar ...

Det är inte konstigt att ... när man ...

Det är klart att ... tycker ... men varför inte våga ...

Jag förstår att majoriteten kan tycka ... men om man bara ...

Jag kan sympatisera med ... för att ... men ...

Jag har full förståelse för ... men ...

AVSLUTNING

Det är viktigt att avsluta med ord/fraser/meningar som läsaren kommer att minnas. Sammanfatta kort det viktigaste och väck gärna en tanke. Din text ska få läsaren att vilja fundera vidare.

Det är alltså viktigt att ...	Man/vi får inte glömma ...	Ännu en gång ...	Jag vill ännu en gång poängtera ...
Till sist vill jag ...	Varför inte ...	Avslutningsvis undrar jag ...	Så när vi lyckas ...
Inte förrän... kommer ...	Inte förrän vi ...	Därför ...	Så min vädjan till ...
Nu när ni känner till lite mer om ...	Nästa gång du råkar ut för ...	Min önskan är att en gång för alla ...	Vi uppmanar ...
Det är nu hög tid att ...	Utmaningen är att ...	Till alla er som ...	Låt oss hoppas att ...
Så nästa gång ...	Det är därför min förhoppning att ...	Därför tycker jag att ...	Det vore klokt att ...
Vi tror att det behövs ...	Vi ska fortsätta vara ...	Just därför är det ...	Vi har mycket att lära av ...
Sammanfattningsvis	Slutligen vill jag ...	Slutsatsen är/blir ...	Avslutningsvis kan man säga att ...

SYFTE

När du skriver en utredande/undersökande text behöver du berätta VARFÖR du vill ta upp ämnet/varför du väljer just det arbetsområdet. Vad VILL du med din uppsats? Vad är syftet med din undersökning?

Denna undersökning syftar till att ...	Syftet med studien är/var att ...	Syftet med denna undersökning är/var ...
Denna studie syftar till att ...	Syftet med denna rapport är/var att ...	Uppsatsens syfte är/var att ...
Syftet med denna uppsats är/var att ...	Studiens syfte är/var att ...	Studien syftar till att ...
Syftet är/var att studera ...	Denna studie har syftet att undersöka ...	Syfte: Att undersöka ...
Syfte: Att kartlägga ...	I den här studien har syftet varit att ...	Syftet med studien är att jämföra ...
Syftet är/var att förklara ...	Denna studie har syftet att beskriva ...	Syfte: Att analysera ...
Syftet med studien är/var att skapa förståelse för ...	Mitt/vårt syfte är/var att studera och beskriva ...	Syftet med uppsatsen är att visa ...

FRÅGESTÄLLNINGAR

När du utreder något behöver du presentera vilka frågor du tänker jobba med/leta svar på/undersöka. Det brukar räcka med 1-3 frågor.

<p>Mina tre frågeställningar är ...</p> <p>* ..... ?</p> <p>* ..... ?</p> <p>* ..... ?</p>	<p>Frågeställningar</p> <p>☒ ..... ?</p> <p>☒ ..... ?</p>
<p>De frågeställningar som jag/vi besvarar är:</p> <p>..... ?</p> <p>..... ?</p>	<p>Studiens frågeställningar är:</p> <p>1. .... ?</p> <p>2. .... ?</p> <p>3. .... ?</p>
<p>Frågeställningar (som rubrik)</p> <p>..... ? (fråga 1)</p> <p>..... ? (fråga 2)</p> <p>..... ? (fråga 3)</p>	<p>Problemfråga:</p> <p>..... ?</p>
<p>Problemställning (som rubrik)</p> <p>..... ?</p> <p>..... ?</p>	<p>Frågeställningen jag/vi använder oss av är .....</p>
<p>Problemformulering (rubrik)</p> <p>..... ?</p> <p>..... ?</p>	<p>Jag/vi har funnit följande frågor intressanta:</p> <p>..... ?</p> <p>..... ?</p>

MATERIAL OCH METOD

Du behöver berätta VAD du har använt dig av, VAD du har läst och HUR du har undersökt för att få fram ditt resultat.

Studien har genomförts genom insamling av ...	Beräkningar har genomförts för att undersöka ...	Studien genomfördes med provtagning av ...
Intervjuer har genomförts ...	Med hjälp av observationer ...	Annat material som nyttjats är boken/böckerna ...
Huvudmaterialet består av ett antal intervjuer ...	Böcker som använts är ...	Data har samlats in genom ...
För att genomföra studien har jag/vi samlat information från ...	Insamling av data genom har gjorts genom enkätundersökningar för att ta reda på ...	Jag/vi har sökt efter information i artiklar och ...
Data från intervjuer har analyserats för att ...	Fakta har tagits från internet, böcker och intervjuer ...	Till min/ vår hjälp använde jag/vi av oss av litteratur och ...
Undersökningen har genomförts genom läsning av ...	Till denna studie valdes artiklar/böcker ...	Metoden som valdes var intervjuer ...
Informationsinsamlingen består av anteckningar och ...	Studien har inkluderat intervjuer, böcker och ...	Artiklar har studerats och ...

